

Protokół

23. posiedzenia, V. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 12. Października 1882.

Początek o godzinie 11. przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze posłowie: Czaykowski Alfons, Stadnicki Jan, Turzański.

Obecných posłów 122.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokoły z 21. i 22. posiedzenia uznaje za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie poczyniono zarzutów.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons odczytuje treść petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 12. października 1882, a przydzielonych następującym komisjom: budżetowej Nr. 669, 675, 680, 681, 683, 693; prawniczej Nr. 670; podatkowej Nr. 672, 677, 688, 689; petycyjnej Nr. 673, 679, 682, 686, 687, 690, 692, 694; administracyjnej Nr. 674, 684; kolejowej Nr. 678; kultury krajowej Nr. 685, 691; Wydziałowi krajowemu jako komisji przydzielono petycje Nr. 671 i 676.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest pierwsze czytanie przedłożenia rządowego o budowlach w pobliżu kolei żelaznych.

P. Czaykowski Alfons wnosi, ażeby przedłożenie to przekazane zostało komisji kolejowej do rozpoznania.

Izba uchwala ten wniosek bez rozpraw.

Następuje z kolei pierwsze czytanie wniosku posła Popiela Michała o zmianę §. 18. ustawy o reprezentacji powiatowej.

P. Popiel Michał wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby został przekazany komisji administracyjnej z poleceniem, ażeby zdała sprawę o tym wniosku jeszcze w bieżącej sesyi sejmowej.

Izba uchwala ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie bezpłatnego ustąpienia gruntu pod budowę zakładu dla anatomii patologicznej w Krakowie.

Sprawozdawca p. Pilat odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Upoważnia się Wydział krajowy do bezpłatnego odstąpienia z gruntu szpitala św. Łazarza w Krakowie odpowiedniego kawałka pod budowę zakładu dla anatomii patologicznej i do przeprowadzenia potrzebnych w tej mierze rokowań z c. k. Rządem wszelako z tem zastrzeżeniem, aby ani fundusz szpitalny, ani fundusz krajowy nie był wskutek tego odstąpienia narażony na ponoszenie jakichkolwiek wydatków“.

Ks. rektor Pelczar wnosi dodatek do wniosku komisji, ażeby po słowach „odpowiedniego kawałka“ dodanem było: „na placu przez komisję obranym przy ulicy Kopernika“.

Izba popiera ten dodatek.

Po przemówieniu pp. Hoszarda, ks. Rektora Pelczara, Hoszarda i sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji administracyjnej, a odrzuca dodatek ks. rektora Pelczara.

Izba uchwała przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania i przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji górniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawach górniczych.

Sprawozdawca p. Fedorowicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawach górniczych przyjmuje się do wiadomości,
2) Oprócz sum przez Wydział krajowy na badania głębszych pokładów ziemi w poz. 158 rubr. XV. w kw. 10.000 zł. w. a. tudzież nabadania geologiczne w poz. 159 tej rubryki w kwocie 3000 zł. w. a. i komisji fizyograficznej w kwocie 500 zł. prelininowanych, przeznacza się i wstawia w budżet na rok 1883:

na studia chemicznej przeróbki nafty i jej odpadów poz 160 zł. 3.000 (zamiast 1.200 zł. w. a.)

na stypendya dla górników chcących kształcić się w zawodach specjalnych kraj nasz najbliższej obchodzących poz. 166 zł. 1.300 (zamiast 2.400 zł. w. a.)

3) Sejm ponawia rezolucję z r. 1881 i wzywa c. k. Rząd, aby czy to w drodze ustawodawczej czy też rozporządzenia uregulował stosunki opłaty należności skarbowych przy nabywaniu prawa do poszukiwania i wydobywania nafty, wosku ziemnego i tym pokrewnych minerałów, tudzież aby uwolnił kopalnie nafty od podatków na czas lat 10 lub przynajmniej sprowadził takowe do takiej miary, w jakiej opłacają je kopalnie wykonywane na podstawie ogólnej ustawy górniczej, a mianowicie: uchylił zupełnie podatek zarobkowy a zastąpił takowy opłatą od przestrzeni według modły miarowego (Massengebühr) zaś podatek dochodowy zupełnie na czas powyższy zniósł lub przynajmniej w takim stosunku ustanowił, aby przedsiębiorstwa w rozwoju swoim nie były tamowane.

Po przemówieniu p. Gorayskiego i sprawozdawcy uchwała Izba w szczegółowej dyskusji punkt 1. wniosku komisji, dalej punkt 2, a wreszcie punkt 3.

Izba uchwała przystąpić do trzeciego czytania bez czytania i przyjmuje tę uchwałę w trzeciem czytaniu.

Przystąpiono do sprawozdania komisji kolejowej o petycji towarzystwa rolniczego Rzeszowskiego w przedmiocie budowy kolei żelaznej z Rzeszowa do Krosna.

Sprawozdawca p. Mycielski uwolniony od czytania sprawozdania prostuje myłki druku i odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd do dołożenia wszelkich starań w celu połączenia drogą żelazną kolei Wisła-Rzeszów w najprostszym kierunku z Krosnem i koleją transversalną“.

Izba uchwała ten wniosek komisji bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku p. Bielińskiego względem wyjedna-
nia ustawy przyznającej pożyczkom hipotecznym zacięgniętym w celu konwersji dawniejszych
długów wyżej oprocentowanych w długi niżej oprocentowane ten sam stopień pierwszeństwa hipo-
tecznego, jaki przysługiwał pożyczce skonwertowanej.

Sprawozdawca poseł Fruchtmann uwolniony od czytania sprawozdania prostuje myłki druku
i odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd aby wyjednał ustawę orzekającą, że pożyczkom zacięgniętym w celu
konwersji długów wyżej oprocentowanych w pożyczki o niższej stopie procentowej przysługuje
ten sam stopień pierwszeństwa hipotecznego, jaki przysługiwał pożyczce skonwertowanej, jeżeli
nowej pożyczce przyznane być mogą ulgi w opłatach skarbowych ustawą z dnia 11. czerwca
1881 L. 59. Dz. p. p. objęte, nowa pożyczka pod względem wysokości kapitału i ubocznych na-
leżytości nie jest większą od niespłaconej jeszcze w chwili konwersji dawnej pożyczki, i jeżeli
ta skonwertowana pożyczka wykreśloną została“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji Dra Jana Stella Sawickiego
Inspektora szpitali o przyznanie mu prawa do wymierzenia pięciolecia i emerytury.

Sprawozdawca poseł Czaykowski Jan odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem
komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Przyznaje się inspektorowi szpitali Drowi Janowi Stella Sawickiemu prawo do pięciolecia
(quinquenium) i emerytury, oraz na wypadek jego śmierci, pensję dla wdowy jego i dodatki na
utrzymanie i wychowanie sierót po nim pozostać mogących, w równej ze stabilizowanymi nrzę-
dnikami krajowymi mierze. Prawo do poboru pierwszego pięciolecia (quinquenium) poczyną się
z dniem zapadnięcia niniejszej uchwały Sejmu a pobór drugiego pięciolecia (quinquenium) rozpo-
cznie się z dniem ukończenia dziesięciu lat służby Dra Sawickiego“.

P. Antoniewicz wnosi przejście do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

Po przemówieniu pp. ks. Sawy, Golejewskiego, Krukowieckiego, Antoniewicza i Hoszarda
uchwała Izba na wniosek p. Żurowskiego zamknąć dyskusję.

Przemawiają jeszcze zapisani do głosu pp. Hoszard, Krukowiecki, i Golejewski, a po prze-
mówieniu sprawozdawcy odrzuca Izba wniosek p. Antoniewicza przejścia do porządku dziennego
a uchwała wniosek komisji.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o petycji p. Amalii Szeparowiczowej wdowy
po prymaryuszu szpitala powszechnego we Lwowie o pensję wdową.

Sprawozdawca poseł Hausner uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następujący
wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Pani Amalii Szeparowiczowej, wdowie po ś. p. Drze. Janie Szeparowiczu, prymaryuszu szpitala
powszechnego we Lwowie, wyznacza się stałą pensję roczną 300 zł.“

P. ks. Sawa czyni poprawkę do wniosku komisji, ażeby p. Amalii Szeparowiczowej udzielić
rocznej pensji w wysokości 600 zł.

Posel Golejewski wnosi, ażeby p. Amalii Szeparowiczowej wyznaczyć pensję w wysokości
500 zł.

Izba popiera obie te poprawki.

Sprawozdawca oświadcza się osobiście za poprawką p. Golejewskiego.

P. ks. Sawa cofa swój wniosek przylączając się do wniosku posła Golejewskiego, a Izba
uchwała wniosek p. Golejewskiego.

Ks. biskup Stupnicki obejmuje przewodniczenie.

Protokół 23. posiedzenia.

Izba przystępuje do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji p. Ksawery z Strzałkowskich Kowalskiej, o udzielenie zapomogi rocznie 400 zł.

Sprawozdawca p. Pławicki odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Upoważnia się Wydział krajowy, aby w miarę możności, udzielał w drodze łaski p. Ksawerze z Strzałkowskich Kowalskiej roczne alimenty w wysokości jaką uzna za stosowną, a to z funduszu pozostałych po bracie tejże ś. p. Stanisławie Strzałkowskim.

Po przemówieniu pp. Golejewskiego, Pietruskiego i sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji:

Następuje sprawozdanie komisji drogowej o petycji gminy miasta Piwnicznej o uchwalenie potrzeby budowy drogi z Piwnicznej do Szczawnicy.

Sprawozdawca p. Michałowski Roman odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

„Petycję miasta Piwnicznej przekazuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, ażeby:

a) w myśl ustawy krajowej z dnia 15 kwietnia 1881 celem uznania drogi z Piwnicznej do Szczawnicy jako dojazdu kolejowego wszedł w rokowania z Reprezentacją powiatową i z stronami interesowanymi.

b) stosownie do rezultatu mających się poczynić rokowań odpowiednio w sprawie tej na najbliższej sesji przedstawił Sejmowi wniosek.”

Po przemówieniu p. Stadnickiego Edwarda i sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji:

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o petycji Wydziału Towarzystwa galicyjskiego leśnego o subwencję 600 zł. na wydawnictwo czasopisma.

Sprawozdawca p. Scipio odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad petycją wyżej wspomnianą przechodzi się do porządku dziennego“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Przystąpiono do sprawozdania komisji ednkacyjnej o petycji Bronisława Sokalskiego nauczyciela szkoły 4-klasowej w Złoczowie o uzupełnienie płacy do wysokości 500 zł. lub zapomogę.

Sprawozdawca p. Małeckie odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję Bronisława Sokalskiego nauczyciela szkoły 4-klasowej w Złoczowie odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji kolonii Angelówka przysiółka gminy Ożydowa w powiecie Złoczowskim o wyłączenie z gminy Ożydowa i utworzenie osobnej gminy.

Sprawozdawca p. Bartmański odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

„Wysoki Sejm raczy petycję kolonii Angelówki przysiółka gminy Ożydowa w powiecie Złoczowskim o wyłączenie z gminy Ożydowa i utworzenie osobnej gminy Angelówki przekazać Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego przedstawienia wniosku, albowiem załatwienie tej prośby poprzedzić musi bliższe dochodzenie czy kolonia Angelówka posiada dostateczne środki aby mogła wykonywać wszystkie obowiązki własnego i przekazanego zakresu działania gminy samodzielnej.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Przystąpiono dalej do sprawozdania komisji administracyjnej w przedmiocie petycji gminy Sarnki dolne w powiecie Rohatyńskim o przyjęcie kosztów za leczenie Jana Terleckiego w szpitalu powszechnym we Lwowie w kwocie 340 zł. 51 ct. na fundusz krajowy.

Sprawozdawca p. Łukasiewicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycę gminy Sarnki dolne w powiecie Rohatyńskim o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia Jana Terleckiego w kwocie 340 złr. 51 ct. przypisanych tej gminie do zwrotu i o zwrot zapłaconej już z tego tytułu przez pomienioną gminę kosztów w kwocie 63 złr. odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania stanu majątkowego tej gminy i dalszego postępowania wedle wyniku.“

P. Krukowiecki czyni wniosek, aby 341 zł. 51 ct. umorzyć gminie za Jana Terleckiego, który nie należał do gminy.

Po przemówieniu p. Golejewskiego przystępuje sprawozdawca do wniosku p. Krukowieckiego. Izba popiera ten wniosek i uchwała wniosek p. Krukowieckiego.

Następuje sprawozdanie komisji drogowej o petycji Wydziału powiatowego w Kosowie o udzielenie subwencji na rekonstrukcję dróg powiatowych uszkodzonych przez tegoroczne wylewy górskich potoków.

Sprawozdawca p. Jocz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

„Petycę rady powiatowej w Kosowie odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.“

P. Antoniewicz wnosi poprawkę, ażeby powiedzianem było „do przychylnego załatwienia.“ Marszałek obejmuje przewodniczenie.

Izba popiera poprawkę p. Antoniewicza.

Po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji z poprawką p. Antoniewicza.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na piątek 13. października na godzinę

11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 24. posiedzenia 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego który się odbędzie w piątek dnia 13. października 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z wnioskiem utworzenia z funduszków krajowych stypendyum imienia Jana Matejki o rocznych 1000 złr. dla ukończonych uczniów Krakowskiej szkoły sztuk pięknych. — Sprawozdawca poseł Pietruski.
2. Sprawozdanie komisji kultury krajowej o wniosku posła Abrahamowicza w przedmiocie zamknięcia granic Rosyi i Rumunii dla przypędu lub przewozu bydła. — Sprawozdawca poseł Abrahamowicz.
3. Sprawozdanie komisji górniczej w sprawie wyjednanania u c. k. Rządu otwarcia kursów górniczo-hutniczych przy zakładach technicznych w kraju. — Sprawozdawca członek Sejmu Radziszewski.
4. Sprawozdanie komisji drogowej o projekcie Wydziału krajowego w przedmiocie poprawy dróg powiatowych i gminnych. — Sprawozdawca poseł Alfons Czaykowski.
5. Sprawozdanie komisji edukacyjnej o przedłużeniu Wydziału krajowego o reformie ustawy krajowej o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych. — Sprawozdawca poseł Małecki.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. po południu.

We Lwowie dnia 13. października 1882.

Marszałek krajowy :

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Czaykowski Alfons w. r.

Turzański w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 22. października 1882.

669. Jan Bałtarowicz kurator pensjonowanego inżyniera Emila Czaderskiego pp. Żywickiego — o przyjęcie na fundusz krajowy należitości wymierzonej od dekretu nominacyjnego.
670. Gmina Poręby Huciskie pp. Tyszkiewicza o przyłączenie do niej posiadłości gruntowych gmin Ruda, Kamionka i Huta Przedborska.
671. Hryń Maćkiewicz gospodarz gruntowy pp. Lityńskiego o wsparcie z powodu powodzi.
672. Ks. Jan Wasilkowski proboszcz z Mogilnicy pp. Wohlfartha w sprawie podatku indemnizacyjnego.
673. Rada szkolna miejscowa w Podhajczykach pp. Wohlfartha o przyspieszenie organizacyi szkoły ludowej w Podhajczykach.
674. Gmina Zaderewacz pp. Zborowskiego o pozwolenie na pobór surowicy dla bydła ze źródeł w lisowicach.
675. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ pp. Goldmanna o stałą subwencję dla redakcyi Przewodnika gimnastycznego.
676. Aleksandrya Jabłońska przełożona Sióstr Miłosierdzia w Mariampolu pp. ks. Sawę o zapomogę dla tegoż Zgromadzenia z powodu klęski powodzi.
677. Gmina Wozilów pp. Władysława Wolańskiego w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
678. Wydział powiatowy Brody pp. Jaworskiego o uregulowanie stosunku Towarzystw kolejowych do właścicieli sąsiednich gruntów.
679. Rada szkolna miejscowa w Ciężkowicach pp. Zborowskiego o przeistoczenie szkoły na 4klasową.
680. Aleksander Gofryk pp. Wasilewskiego o zapomogę.
681. Teofila Kriegshaberowa pp. Smolkę o subwencję na rozszerzenie zakładu haftów i robót ozdobnych na płótnie.
682. Włodzimierz Gutkowski pp. Wasilewskiego o zapomogę.
683. Antoni Didur nauczyciel pp. Lityńskiego o przyznanie mu zaległej płacy wskutek niezorganizowania szkoły.
684. Gmina Buczac z pp. Władysława Wolańskiego o pożyczkę na budowę koszar.
685. Wydział powiatowy Nisko pp. Wodzińskiego w sprawie niszczenia gruntów przez rzekę San.
686. Eudoksya Gorezyca pp. Gedla o wsparcie.
687. Gmina Manasterczany pp. Wodzińskiego, względem mylnego zapisania gruntu na gminę w Sołotwinie.
688. Wydział powiatowy Śniatyn pp. Wodzińskiego w przedmiocie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
689. Gmina Petlichowce stare pp. Władysława Wolańskiego jak wyżej.
690. Wydział powiatowy Myślenice pp. Merunowicza o założenie ksiąg gruntowych dla 33 miejscowości w tamtejszym powiecie.
691. Kazimierz Zygarliński i inni gospodarze gruntowi w Kleparowie pp. Merunowicza w sprawie szkód zrządzonych wylewem rzeki Peltew.
692. Komitet pogorzalców gminy Stawki pp. Grocholskiego o wsparcie.
693. Władysław Gołębski, adjunkt rachunkowy Wydziału krajowego pp. Jocz a o zaliczkę na płacę.
694. Julia Birecka wdowa po nauczycielu pp. Antoniewicza o zapomogę.